

بررسی تأثیر زمان برداشت بر تولید (عملکرد پیکرویشی، میزان هیپریسین و اسانس) گل راعی (*Hypericum perforatum*)
 مجید عزیزی و رضا امید بیگی
 دانشجوی دکتری رشته باغبانی، دانشکده کشاورزی، دانشگاه تربیت مدرس
 دانشیار گروه باغبانی، دانشکده کشاورزی، دانشگاه تربیت مدرس

گل راعی (*Hypericum perforatum* L.) یکی از گیاهان دارویی مهم در صنعت داروسازی کشورهای توسعه یافته است. پیکرویشی این گیاه به لحاظ داشتن ترکیبات ارزشمندی چون هیپریسین، پزود و هیپریسین و اسانس از اهمیت زیادی برخوردار است. از این مواد داروهای برای معالجه افسردگی، بی خوابی و همچنین برای درمان زخمها و سوختگی ها تهیه شده است. این ترکیبها همچنین اثر ضد باکتری و ضد ویروسی دارند. در این تحقیق که در شرایط مزرعه و در قالب طرح بلوکهای کامل تصادفی با سه تکرار انجام شد، تأثیر زمان برداشت بر تولید (عملکرد پیکرویشی، هیپریسین و اسانس) گل راعی مورد مطالعه قرار گرفت. پیکرویشی در سه مرحله مختلف که عبارت بودند از: قبل از گلدهی، مرحله گلدهی کامل و مرحله تشکیل میوه برداشت شد و سپس میزان هیپریسین و اسانس آنها مورد بررسی قرار گرفت. هیپریسین با استفاده از دستگاه سوکسله استخراج و به روش اسپکتروفتومتری مقدار آن تعیین گردید. اسانس پیکرویشی گل راعی به روش تقطیر با آب و با استفاده از دستگاه اسانس گیر (Clevenger) استخراج و اندازه گیری شد. بر اساس نتایج حاصل از این تحقیق زمان برداشت نقش عمده ای بر تولید گل راعی داشته است. به طوری که بیشترین مقدار پیکرویشی (۴/۶۹ تن در هکتار پیکرویشی خشک) در مرحله تشکیل میوه بدست آمد. میزان هیپریسین در مرحله گلدهی کامل در بالاترین حد خود قرار داشت (۳۲۸/۹ میکروگرم در گرم وزن خشک) ولی مقدار آن در مرحله قبل از گلدهی و تشکیل میوه به ترتیب ۲۲/۳۳ و ۱۴۷/۵ میکروگرم در گرم وزن خشک بوده است. بیشترین مقدار اسانس نیز در مرحله گلدهی کامل در پیکرویشی این گیاه ساخته و ذخیره شد (۰/۳۵ میلی لیتر در ۱۰۰ گرم وزن خشک). با توجه به نتایج این تحقیق زمان برداشت تأثیر معنی داری بر تولید (عملکرد پیکرویشی، هیپریسین و اسانس) گل راعی داشته و زمان مناسب برای برداشت پیکرویشی این گیاه مرحله گلدهی کامل است.